

derom kan der være forskellige Meninger, men faktisk er det, at Landbrugerne bleve berøvede en meget betydelig Del af deres Formue, der ved Guldmøntfoden og Krakket vandrede ind til Byerne og der muliggjorde de Pragtbygninger, der rejste sig i København og andetsteds, og den Industri, der voksede sig stærkere og stærkere under den forøgede Toldbeskyttelse paa Grund af Varernes synkende Værdi. Samtidig kom de forandrede Konjunkturer. Danmark havde været et korneksporterende Land. Men saa kom Forbedring i Kommunikationsmidlerne, saa kom Tolden i Tyskland, og Kornet væltede ind over os fra Amerika og Rusland. Landbruget maatte tage fat paa en anden Maade. Man maatte købe Besætninger og bygge Stalde, gaa over til den dyriske Produktion, hvilket kostede mange Penge.

Der blev den Gang tilbudt Landmændene Toldbeskyttelse, men de vilde ikke have det. Vi havde lært noget af Misvækstaaret ovre i Jylland, hvor der var Udsigt til, at vi slet ingen Avl skulde faa. Jeg oplevede, at man rundt om i Jylland maatte ernære Besætningerne Vinteren igennem med Lyng og russisk Rug, der kostede 3 Ø. Pd., netop fordi vi ingen Korntold havde. Vi vilde derfor ingen Told have, men gik rask fremad med Produktionen af Dyr, vi fik Forbindelse med England, og atter steg Velstanden. Saa lukkede pludselig England for levende Dyr. Vi maatte kaste om, og kastede os med forøget Styrke over Produktionen af Svin til Tyskland. Saa lukkede Tyskland for Svinene. Vi maatte atter lægge om. Vi fik vore Slagterier, det var atter en ny Udgift, ligesom vi havde maattet anskaffe ny og forbedrede Maskiner til Mejerierne og bygget Stalde til Svinene. Men hver Gang vi havde faaet en saadan Modgang, har Landbruget af egne Kræfter taget Kampen op og fortsat, saa vi i Øjeblikket staa nogenlunde anstændigt mellem de jordbrugende Nationer. De sidste Toldindskrænkninger kende de Herrer.

Jeg beklager mig ikke over, at Tyskland har lagt Told paa vore Heste, Kreaturer og Kødvarer, fordi det er saa heldigt, at Tyskland selv maa betale Gildet. Jeg har levet den Tid, hvor en Td. Hvede kostede 15 Rigsdaler og 1 Td. Rug 10. Vi gik saa over til den dyriske Produktion. Jeg har haft Afregninger i min Haand, hvorefter til England eksporterede Fedekreaturer kom hjem med 42 Ø. Netto pr. Pd. levende Vægt; det var i Slutningen af 70'erne og i Begyndelsen af 80'erne.

Da steg Prisen her i København paa bedste Kød til 70—75 Ø. pr. Pd., det maatte enhver Husmoder, der førte en lidt rigere Husholdning, betale. Saa kom de forskellige Hindringer, og Prisen sank saaledes, at de samme Kreaturer, som i Slutningen af 70'erne kostede 42 Ø. pr. Pd. levende Vægt, for 3—4 Aar siden kun kostede 22 Ø. Samtidig betaltes der dog i København lige godt 75 Ø. Den Pris toge Slagterne. Naa, det kan være mig ligegyldigt, det bliver Københavns Indbyggeres egen Sag, hvorledes de ville dele Fortjenesten. Saa kom Tolden i Tyskland. Jeg har set Afregninger i Foraaret over Kreaturer udførte til Tyskland, som kom hjem med Netto 32 Øre pr. Pd., en ret god Opgang. Jeg tror ikke, det vilde være til synderligt Held for det danske Jordbrug, om Tyskland hævede sine Toldgrænser. Jeg tror, vi staa os godt derved. Hæves disse Toldgrænser, ville vi faa en stor Konkurrence, og hvis de ogsaa hæve Toldgrænserne paa Korn, vil Kornet og alle Fodermidlerne stige i Pris. Det vil ikke være til Fordel for os, men det bliver jo Tysklands Sag.

Det er ad den Vej, Jordbruget har været tvunget til selv at tage Kampen op mod Konjunkturernes, mod Naturbegivenhederne og de forskellige Indskrænkninger, som Regeringerne paa forskellig Maade have lagt i Vejen for det frie Erhverv. Og naar vi have kunnet og maattet gøre det, fordi der var ingen, der kunde og vilde hjælpe os, synes vi, at Industrien maatte kunne gøre det samme eller noget lignende. Det er ikke vor Mening at ville Industrien til Livs, tværtimod. De ærede Medlemmer have Ret, som tale om den betydelige Værdi, Industrien vil have for Jordbruget, ikke som Hjenmemarked, for det er en ichthyosaurisk Frase. Der er ikke noget i Vejen for Jordbruget, det klarer sig nok, og den, der gaar i Graven af Skræk, fortjener at blive der. Jordbruget har lært ikke at være bange. Vi tage Kampen op, og det er min Overbevisning, at vi nok skulle kæmpe den igennem, thi som et æret Medlem sagde forleden, Jorden løber ikke sin Vej, og Jorden skulle vi alle leve af. Der bliver nok Brug for Jordbrugets Produkter; hvorledes Forholdet nu end stiller sig her og i andre Lande. Men vi sætte Pris paa Industrien, fordi den giver Arbejde til den store Mængde, som ikke kan beskæftiges ved Jordbruget, og frem for alt sætte vi Pris paa Industrien, fordi den i Forbindelse med alle andre Erhverv tjener i allerhøjeste Grad til at hæve Befolkningen